

Vervolgacties

Wel publiceren, wel doorzetten naar portal

Ontwikkelteam

Engels & Moderne vreemde talen

Ronde

Vijfde ronde (5)

REFERENTIE

EM001891

Namens wie geeft u reactie?

Namens een organisatie of netwerk

Namens organisatie

Anders

Vindt u dat de bouwstenen over 'Meertaligheid' nog passender zouden kunnen worden uitgewerkt? Zo ja, hoe? Licht uw antwoord toe.

Bij het onderwerp meertaligheid is, ons inziens volkomen ten onrechte, in het geheel geen aandacht voor de in Nederland erkende minderheidstalen Fries, Nedersaksisch, Limburgs en - op het eiland Bonaire - Papiamentu. Het verkennen van meertaligheid en het schakelen tussen de diverse talen is, zeker in de regio's waar een minderheidstaal in levend gebruik is, bij uitstek een mogelijkheid om positieve aandacht te geven aan deze talen en de kennis van deze talen te bevorderen.

Waar het gaat om de aanwezigheid en het gebruik van deze talen is het nuttig dat leerlingen al op de basisschool leren dat er (veel) meer talen in Nederland worden gesproken en ook al vanouds thuis horen dan alleen Nederlands. Voor de kinderen buiten de regio's waar het omgaat betekent dit een verdieping van hun kennis van het daadwerkelijke taallandschap van Nederland. Voor de kinderen in de regio gaat het ook om identificatie en versterking van hun taalbewustzijn en om een mooi aanknopingspunt voor lessen in de eigen minderheidstaal. In Fryslân is het Fries al sinds 1980 een verplicht schoolvak. In Drenthe, Overijssel en Groningen wordt geëxperimenteerd met Nedersaksisch op school.

Zijn er aanbevelingen die u toe zou willen voegen of zou willen schrappen? Licht uw antwoord toe.

Het talenlandschap is veel diverser dan alleen de eerste staatstalen van de lidstaten van de Europese Unie. Enige kennis, zowel praktisch als theoretisch, over het onderwerp meertaligheid en minderheidstalen strekt tot aanbeveling. De vier talen van Zwitserland, de erkende talen van Spanje, de erkende talen van Nederland. Het 19e eeuwse adagium één staat, één volk, één taal is aan nuancering en herijking toe. Het aanbieden van aantrekkelijk lesmateriaal over de taalvariëteiten binnen het Nederlandse taalgebied is in dit kader een verrijking.

Overige aandachtspunten / opmerkingen

Het EBLT hecht aan het vasthouden van de Europese norm dat alle leerlingen naast de moedertaal nog twee andere talen leren als minimum. Het mogelijk maken dat scholen naast het Nederlands alleen Engels aanbieden zien wij als een verarming en achteruitgang.

In Fryslân bestaan en floreren tientallen drietalige basisscholen (Ned-Fries-Engels), die kinderen afleveren met een goed niveau in die drie talen. Dat model verdient, veel meer dan nu het geval is, navolging in het voortgezet onderwijs in de vorm van drietalige scholen voor voortgezet onderwijs. De basis die in het drietalig primair onderwijs wordt gelegd blijkt een vruchtbare voedingsbodem voor het leren van meer talen.

Het EBLT hecht daarbij bijzonder aan het aanbieden van Duits op niveau, ook vanwege de vele contacten en het grote economische belang. In Drenthe loopt een succesvol project met Duits en Drents op de basisschool. Kinderen Duits leren op de basisschool en die taal vervolgens - mogelijk - laten verdwijnen op het voortgezet onderwijs kan natuurlijk niet. Het is ook niet goed voor onze relatie met onze oosterburen. Het is nu al zo dat veel meer Duitsers Nederlands leren of zelfs studeren dan andersom. Het scholen mogelijk maken om het Duits te schrappen door de formule 'Engels + mogelijk een tweede taal' zou een verkeerd signaal zijn.

Frans vinden we trouwens ook waardevol. Het is goed voor leerlingen om ook een niet-Germaanse taal te leren, ook als poort naar Romaanse talen en culturen en naar Zuid-Europa.

Brexit staat voor de deur. In dat licht is de eenzijdige keuze voor het Engels alleen maar onbegrijpelijker. Het Engels blijft ongetwijfeld belangrijk, maar wie goed en prettig wil (samen)werken in Duitsland heeft (zeer) veel profijt van kennis van het Duits. Zonder kennis van het Duits kunnen Nederlanders in de toekomst niet meer op gewenst niveau met onze oosterburen communiceren over wezenlijke zaken als literatuur, cultuur, sport en toerisme.

Het leren van drie vreemde talen was heel lang de norm in Nederland. Wij betreuren het dat die norm onder druk staat, maar we kunnen ons niet voorstellen dat Nederland vrijwillig kiest voor een norm die lager is dan de Europese standaard. Het dringende advies van het EBLT is dan ook: niet doen. Nederland doet er verstandig aan om zich aan te sluiten bij de Europese norm van moedertaal + twee vreemde talen, met daarnaast de optie voor een derde vreemde taal voor de leerlingen die dat willen en kunnen.

In die regio's in Nederland met een minderheidstaal in levend gebruik dient ook onderwijs in die taal aangeboden te worden. In Fryslân is het Fries al eindexamenvak. In Nedersaksisch Nederland is dit nog in ontwikkeling, maar ons inziens dient het curriculum van de toekomst hier wel ruimte voor te bieden, bij voorbeeld in het kader van meertaligheid.